

PIYANO ÖĞRETİMİ NEDEN ZORDUR?

WHY IS IT DIFFUCULT TO TEACH THE PIANO?

D. Beste ÇEVİK*

Özet

Bu çalışmada, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin, piyano dersinin öğreniminde karşılaştıkları sorunlar ve güçlük çektikleri konular, sebepleri ve bu sorun ve güçlüklerin aşılmasına ilişkin çözüm önerileri incelenmiştir. Veriler, piyano derslerine giren öğretim elemanlarına ve bu dersleri alan öğrencilere uygulanan anket yoluyla, konu hakkındaki görüşleri alınarak elde edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, piyano dersi öğretiminde varolan güçlüklerin, öğrenciden, okuldan ve öğretim elemanından kaynaklanan sorunlar olarak sınıflandırılabileceği görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Müzik eğitimi; Piyano Eğitimi; Piyano Eğitiminde Sorunlar

Abstract

In this research, the difficulties and subjects on which the students of Music Education Programmes Department of Fine Arts Education at Education Faculties have had in the piano courses, their reasons and suggestions to overcome them have been investigated. Data have been collected by using questionnaires applied to the lecturers teaching piano courses and students taking piano courses. According to the results obtained, it has been found that difficulties in piano teaching can be classified as problems stemming from students, lecturers and departments in terms of their sources.

* Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi ABD.

Key Words: Music Education; Piano Education; Difficulties in Piano Education.

1. GİRİŞ

Müzik eğitimi “Bireylere kendi yaşantısı yoluyla amaçlı ve yöntemli olarak belirli müziksel davranışları kazandırma veya bireylerin müziksel davranışlarını kendi yaşantıları yoluyla amaçlı ve yöntemli olarak değiştirme, dönüştürme, geliştirme süreci” olarak tanımlanmaktadır. (1)

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano dersleri önemli bir yer tutmaktadır. Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında piyano dersi ilk üç yıl her iki dönemde zorunlu okutulan bir derstir. Piyano dersinin içeriği, teknik alıştırma ve etütleri, Türk ve dünya bestecilerinin eserlerinden örnekler, eğitim müziği örneklerini, piyano literatürünü ve okul müziğinde öğrenme ve öğretme tekniklerini kapsamaktadır. (2)

Piyano, hem solo hem de eşlik çalgısı olma özelliğinden dolayı müzik öğretiminde kullanmaya en uygun çalgıdır. Bunun için, müzik öğretmeni oldukları zaman etkili bir biçimde piyano kullanabilmeyi öğrenmeleri büyük önem taşımaktadır. Sözelimi, müzik öğretmeni, derslerinde okul şarkılarına piyano ile eşlik ederek, öğrencilerin dersten zevk almalarını en üst düzeye çıkarabilir, müzikal becerilerini ve müzik kulaklarını geliştirebilir. Birey, piyano eğitimi ile müziksel işitme, armoni, deşifre yönünden kendini geliştirir. Çünkü piyano, hem entonasyon sorunu olmayan çalgı olup, hem de kulağın gelişiminde büyük önem taşımaktadır.

Piyano eğitimcisi, öğrenciye çalgıyı sevdirmenin ötesinde müziği de sevdirmelidir. Piyano eğitiminde, öğrencinin çalgısındaki rahatlığı göz ardı etmemek gerekir. Piyano öğretiminde:

Çalgıda doğru oturuş, duruş tutuş pozisyonlarını kazandırmak,

- 1- Her öğrencinin bireysel özelliklerini dikkate almak,
- 2- Otururken omuzlarını kaldırıp, kambur oturmasından uzak tutmak,
- 3- Öğrenciyle derste gergin ortamlar oluşmasından uzak durmak,
- 4- Çalgıya başlangıç aşamasında, gevşeme egzersizleri yapılarak parmakların, kasların ısıtılmasını-rahatlatılmasını sağlamak, önemli yer tutmaktadır. (3, 4)

Bireye piyano eğitimi ile kazandırılması gereken piyano çalma becerileri hem teknik yönden gelişimini, hem de müzikal yönden gelişimlerini kapsamalıdır. Piyano eğitiminin daha başlangıcından itibaren teknik becerilerin doğru olarak geliştirilmesi, öğrencilerin etkili ve duyarlı çalmalarını sağlayacak bir yaklaşım olarak görülmektedir. Çünkü piyano eğitiminin temel amacı uygun teknik yardımıyla eserlerin kendi temposunda ve doğru bir ifade ile çalınmasını sağlamak olmalıdır. Diğer bir deyişle, elde edilen piyano tekniği, müzikal ifade için anahtar, yorum için ise bir araç olarak kabul edilmelidir.(5) En küçük boyutlu bir çalgı eserinde bile, büyük eserlerin içeriğindeki müzikal öğeler ve sanatsal fikirlerin aynuları bulunur dolayısıyla öğrencileri müzik sanatının kavramları ve ifadesi ile tanıştırmak, onların müzik deneyimlerini zenginleştiren ve okunan notaları klavyede daktilo etmek gibi sıkı bir beceriyi zevkli bir sanat faaliyetine dönüştüren anahtar olacaktır. (6)

Piyano çalma becerileri, hem artistik piyano becerilerini (Piyano repertuarı, eserleri ezbere çalabilmek vb.) hem de işlevsel piyano becerilerini (Deşifre yapabilmek, kadans çalabilmek vb.) becerilerini kapsar. (7) Müzik öğretmeni olacak adaylar, müzik öğretmeni oldukları zaman piyanoyu etkili, verimli bir şekilde kullanabilecek pratikte uygulayabilecekleri çalma becerilerine sahip olmaları gerekmektedir. Bu beceriler; eşlik yapabilmek, transpoze edebilmek, kadansları çalabilmek, deşifre yapabilmek, çokseslendirme yapabilmektir. Piyano öğretiminde, teknik ve müzikal yönden gelişimi sağlamak için bazı temel davranışlar üzerinde önemle durmak gereklidir.

Bu çalışma, piyano eğitiminde, zorluk çekilen konular, zorluk çekmelerinin sebepleri ile bu sorunları aşmalarında etkili olabilecek çözüm önerilerinin araştırılması açısından önemlidir. Çünkü piyano derslerinde, öğrencilerin zorlandıkları noktaların belirlenmesi, bu noktaların çözümlenmesini sağlayacak önerilerin ortaya konması, gelecek kuşakların bu zorlukları aşmalarında onlara yardımcı olacaktır. Ayrıca öğrencilerin piyano eğitiminde; gerek müfredattan ve teknik imkânlardan kaynaklanan eksiklerin belirlenmesi; bu sorunlara çözüm önerilerinin ortaya konmasını kolaylaştıracaktır. Araştırmada, hem öğrencilerin hem de piyano dersine giren öğretim elemanların görüşleri karşılaştırmalı olarak verilecektir.

1.1 Piyano eğitimi üzerine yapılan çalışmalar

Kutluk "Türkiye'de Müzik Eğitimi bölümleri Güzel Sanatlar Eğitimi'nde Piyano Eğitimi" konulu doktora çalışmasında; müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano eğitiminin durumunu, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano dersine giren öğretim elemanlarının piyano eğitimine ilişkin görüşleri araştırılmıştır. Araştırmada; müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano eğitiminin durumu saptanıp, piyano eğitiminde karşılaştıkları temel sorunlar belirlenmiştir. Aşağıdaki sonuçlara varılmıştır:

1- Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano sayısı artırılmalıdır, piyanoların bakımı sık yapılmalıdır.

2- Piyano dersine giren öğretim elemanının ders yükleri normal düzeye indirilmelidir

3-Öğrencilere piyanoyu hem müzik öğretmenliğinin gerekleri doğrultusunda hem de uygulamada etkili kullanabilme becerileri verilmelidir.

4- Piyano Eğitimi dersi 4.sınıfta da devam etmelidir. (8)

Bilgin tarafından yapılan "Müzik Eğitiminde kullanılan Şarkıların Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Çıkmış Müzik Öğretmenleri Tarafından Piyano İle Eşliklenmesi" konulu doktora çalışmasında; müzik eğitiminde eşlik çalgısı olarak kullanılmaya en uygun çalgıların başında piyanonun ilk sırada yer aldığı, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyanonun temel çalgı olduğu, müzik öğretmenliği mesleğinde çok az kullanılan çalgıların eğitimi, müzik öğretmenlerinin görüşleri alınarak yeniden düzenlenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Müzik Eğitimi Bölümlerinde verilen Armoni, Eşlik dersleri ile piyano eğitiminde kazarılan becerilerin, okul şarkılarına eşlik yaparken etkili olduğu; ancak bu yansımanın yeterli düzeyde olmadığı sonucuna varılmıştır. (9)

Cantu, iyi piyano çalabilmek için gerekli piyanistlik hünelerinin elde edilmesi gerektiğinden dolayı müzik teorisindeki temel kavramları, bilgileri piyano çalarken kombine ederek düşünülmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca; öğrencilerin müziği anlayabilmesinde, algılayabilmesinde, müzik yazısını doğru okuyabilmelerinde akorların armonik yapı kuruluşlarını başlangıçta öğrenmelerinin esas olduğundan ve piyano çalarken müzikal ifadenin, müzikalliğin önemi üzerinde durulmuştur. (10)

Küçük, 'Piyanistik Organlar ve Eforsuz Kullanımları' konulu çalışmada; piyano ve piyano eserlerinin tarih boyunca birbirinden nasıl etkilendiği

tartışılmıştır. Ayrıca piyano tekniğinin gelişimine yararlı olan etüt ve egzersizlerin çalışılmasında; çalıştırılacak organların özelliklerini iyi bilip, onların yanlış hareketlerle zorlanıp fiziksel olarak rahatsızlıklara yol açmamasına önem verilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Küçük'e göre, piyanist enerjisini etkili bir şekilde kullanabilmeyi bilmelidir. Böylece eserleri rahatlık içerisinde çalar. Önemli olan az çaba ile çok fazla etkili, verimli çalışma sergileyebilmek gerektiği üzerinde durmuştur. Piyano eserlerinde, parmakların ilk olarak kullanım çalışmalarının 18. yüzyılda M. Clementi ile başladığını, 19. yüzyılda ise başparmak geçişlerinin kullanıldığından bahsetmiştir. Ayrıca enstrüman çalmaya başlamadan önce vücudun, ellerin rahatlığını sağlayabilmek için gerekli olan esneme, gevşeme egzersizlerinin önemini vurgulayan Küçük, piyanoda özellikle hızlı parmaklara, yumuşak el, kol rahatlığını sağlamanın gerekliliğini açıklamıştır.(11)

Uluçınar, "Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Piyano Eğitiminin Yeri ve Önemi" konulu yüksek lisans tezi çalışmasında; piyano eğitiminin geliştirilmesine yönelik piyano öğretmenleri ve öğrencilerine anket düzenlenmiştir. Ankette, program geliştirme amacına yönelik sorular yer almıştır. Sonuçta, öğretmen ve öğrenciler piyano sayısını yetersiz bulmuşlardır. Ayrıca öğretmenler, öğrencilerin piyano eğitimine geç yaşta başladıklarını, teknik zorluklarla karşılaştıklarını, piyano eğitiminde kullanılan metotların kısmen yeterli olduğunu belirtmişlerdir. (12)

Yukarıda verilen literatürden de anlaşılacağı gibi, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki piyano eğitiminde, piyano eğitimi ile ilgili teknik çalışmalar ve teknik çalışma metodları, piyanonun müzik öğretmenliğinde kullanılabilirliği, piyano eğitiminde müzikalite kavramı, piyano eğitiminde çalgı çalmaya bağlı fiziksel rahatsızlıklar vb. konularda değişik çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmada da piyano eğitimi literatürüne katkı sağlaması beklentisi ile hem piyano öğretim elemanlarının hem de öğrencilerin bakış açısı ile; piyano çalarken öğrencilerin karşılaştıkları güçlükler, bu güçlüklerin sebepleri, güçlükleri yenmede faydalı olabilecek çözüm önerileri ele alınmıştır.

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem belirtildikten sonra veri toplama araçları ve veri çözümleme teknikleri açıklanmıştır.

Araştırmada kullanılan araştırma modeli, “Piyano öğretimi neden zordur” konusunu var olduğu durumu ile betimlemeyi amaçlayan “tarama modelidir.” Diğer bir ifadeyle, araştırmada durum tespitine yönelik model esas alınmıştır.

2.1 Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, Türkiye ’deki Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında görev yapan piyano dersine giren öğretim elemanları ve bu dersleri alan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, Türkiye’deki Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarından seçilen Dokuz Eylül Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi’nde 2006-2007 öğretim yılında piyano dersine giren öğretim elemanları (n=14) ve bu dersleri alan öğrenciler (n=142) oluşturmaktadır.

2.2 Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada, piyano eğitiminde karşılaşılan güçlükleri belirlemek amacı ile üç sorudan oluşan bir anket kullanılmıştır. Hazırlanan anket, araştırmanın örneklemini oluşturan öğrenci ve öğretim elemanlarına uygulanmıştır. Öğretim elemanlarına ve öğrencilere aynı sorular sorulmuştur. Verilen anketle,

1) Öğrencilerin zorlandıkları konular öğretim elemanlarının bakış açıları ile belirlenmeye çalışılmıştır.

2) Öğrenciler zorlandıkları konuları kendi açılarından değerlendirmiştir.

Araştırma için gerekli olan veriler toplanırken içerik geçerliliğın sağlanması için bu araçlar, alanla ilgili uzmanların görüşleri alınarak gözden geçirilmiş ve gerekli olan düzeltmeler yapılmıştır.

2.3 Veri Çözümleme Teknikleri

Elde edilen bulgular gruplandırılarak tablolar halinde sunulmuştur. Değerlendirmede, araştırmadaki nicel veriler için, frekans (f) ve yüzdelerden (%) yararlanılmıştır. Nitel veriler ise, yazılı betimlemeler şeklinde düzenlenerek, yorumlanmıştır. Ayrıca, öğretim elemanlarının ve öğrencilerin verdiği yanıtlardan birbirine yakın cevaplar bir arada toplanmıştır.

3. BULGULAR

Toplanan anket formlarında öğrenci ve öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlar değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda cevaplar aşağıda belirtilen üç kategoride toplanmıştır. Tablolarda, öğretim elemanları ile öğrencilere ait yanıtlardan ortak olanlar * ile işaretlenmiştir.

3.1 Piyano dersinde zorluk çekilen konular

Piyano dersinde zorluk çekilen konuları belirlemek amacıyla, öğrencilere “Piyano dersinde hangi konularda ve çalışmalarda zorluk çekiyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Aynı soru öğretim elemanlarına şu şekilde sorulmuştur “Öğrenciler piyano dersinde hangi konularda ve çalışmalarda zorluk çekiyor?” Zorluk çekilen konular hakkında öğrencilerin ve öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlar sınıflandırılmış, sonuçlar sırasıyla Tablo 1a ve 1b’de verilmiştir. Aşağıdaki tablolarda öğretim elemanları ile öğrencilerin cevaplarından ortak olanlar * ile işaretlenmiştir.

Tablo 1a. Öğrencilere göre, piyano dersinde zorluk çektikleri konuların dağılımı (n=142)

Zorluk çekilen konular	f	%
*Deşifre konusunda	22	15.3
Her konuda	4	2.8
*Parmak numaralarının kullanılmasında	13	9.0
*İki elde iki ayrı tekniği uygulayabilmede	4	2.8
*Nota okumada	4	2.8
*Piyanoya hakim olamamakta	3	2.1
*Teknik konularda	12	8.3
*Akor kümelerini çalmada	7	4.9
Eserleri çalarken	9	6.2
*Parmak egzersizleri, arpej, gam, etüt, oktav çalışmalarında	20	14.0
Parçaların ezberlenmesinde	2	1.3
Sol eli kullanmada	5	3.5
*Müzikal ifadeyi verebilmekte	2	1.3
Legato çalış tekniğinde	1	0.7
Piyanoda oturma pozisyonundan kaynaklanan hatalardan dolayı	1	0.7
Piyano öğretim elemanı değişikliğinin çok olması	1	0.7
*Parçaları hızlı tempoda seslendirebilmede	10	7.0
*Pedal kullanımında	1	0.7
Hiçbir konuda zorlanmıyorum	22	15.3
TOPLAM	143	100

PİYANO ÖĞRETİMİ NEDEN ZORDUR?

Tablo 1b. Öğretim elemanlarına göre, öğrencilerin, piyano dersinde zorluk çektikleri konuların dağılımı (n=14)

Zorluk çekilen konular	f	%
*Deşifre konusunda	8	19.6
*Teknik konularda	5	12.1
*Nota okumada	2	4.9
*Müzikal ifadeyi verebilmekte	3	7.3
*Parçaları hızlı tempoda seslendirebilmede	1	2.4
Parçaların armonik yapılarını kavrayabilmede	2	4.9
*Pedal kullanımında	2	4.9
Parçaya uygun parmak numaralarını yazabilmede	1	2.4
*Parmaklarını kullanabilmede	7	17.0
Tartım çalışmalarında	1	2.4
*Parmak egzersizleri, arpej, gam, etüt, oktav çalışmalarında	3	7.3
*İki elde iki ayrı tekniği uygulayabilmede	3	7.3
*Akor kümelerini çalmada	1	2.4
*Okuduğu notayı tuşe üzerinde bulabilmede, piyanoya hâkim olamamak	1	2.4
*Temel müzik bilgilerinin eksikliği	1	2.4
TOPLAM	41	100.0

3.2 Bu konularda zorluk çekilmesinin sebepleri

Belirtilen konularda zorluk çekilmesinin sebepleri ortaya koymak üzere, öğrencilere "Piyano dersinde, belirttiğiniz konularda zorluk çekmeniz sebebi sizce neler olabilir?" sorusu yöneltilmiştir. Öğretim elemanlarına ise bu soru "Piyano dersinde, belirttiğiniz konularda öğrencilerin zorluk çekmelerinin sebepleri sizce neler olabilir?" şeklinde sorulmuştur. Öğrencilerin ve öğretim elemanlarının bu konudaki görüşleri sırasıyla, Tablo 2a. ve 2b.'de yer almaktadır.

Tablo 2a. Öğrencilere göre, Piyano dersinde zorlanmalarının sebeplerine göre dağılımı (n=142)

	f	%
Okuldan kaynaklanan:		
*a- Teknik yetersizlik (piyano sayısının az oluşu, oda sayısının az olması)	2	1.2
*b- Piyano ders saatinin az oluşu	4	2.5
Öğretim elemanından kaynaklanan:	-	-
Öğrenciden kaynaklanan:		
*a- Hazır bulunuşluk düzeyinden dolayı	19	11.9
*b- Önemsememek, gereksiz görmek	9	5.6
*c- Çalışmamak, uygulama eksikliği	60	37.5
d- Dikkatsizlik, konsantre eksikliği	6	3.8
*e- Dersi sevmeme, ilgisizlik, sabırsız olmak	17	10.6
*f- Piyano tekniği konusundaki hatalar	17	10.6
g- Öğrencinin öğretim elemanına yaklaşımı	4	2.5
*h- Piyanoya geç başlaması	7	4.3
ı- Kendime ait piyanomun olmaması	1	0.6
j- Kendime güvenmemem	2	1.2
Hiçbir konuda zorlanmıyorum	12	7.5
TOPLAM	160	100.0

PİYANO ÖĞRETİMİ NEDEN ZORDUR?

Tablo 2b. Öğretim elemanlarına göre, öğrencilerin, piyano dersinde zorlandıkları konuların sebeplerine göre dağılımı (n=14)

	f	%
Okuldan kaynaklanan:		
*a- Teknik yetersizlik (piyano sayısının az oluşu, binanın durumu)	1	2.0
*b- Piyano ders saatinin az oluşu	3	5.9
Öğretim elemanından kaynaklanan:		
n elemanının yol göstermemesi	1	2.0
Öğrenciden kaynaklanan:		
a- Tartım çalışmalarını yapamaması	3	5.9
b- Parmak egzersizlerini az yapması	3	5.9
c- Piyanoya hakim olmamak	2	4.0
*d- Çalışmamak, uygulama eksikliği	14	27.4
*e- Önemsememek, gereksiz görmek,	1	2.0
*f- Dersi sevmeme, ilgisizlik, sabırsız olmak çaldıkları eserleri sadece çalıp bırakmak istemeleri, eserleri analiz etme istekleri olmayışı	9	17.6
h- Öğrencinin fiziksel yapısı (parmaklarının güçsüz, zayıf olması)	3	5.9
*I-Piyanoya geç yaşta başlamak	2	4.0
*j- Piyano tekniği konusundaki hatalar	7	13.7
*k- Hazır bulunuşluk düzeyinden dolayı	2	4.0
TOPLAM	51	100.0

3.3 Karşılaşılan zorlukların çözümüne ilişkin öneriler

Piyano derslerinde karşılaşılan güçlüklerin yenilmesi konusundaki önerileri almak için, "Bu zorlukların çözümü için neler yapılmalıdır? Önerilerinizi yazınız" sorusunun yanıtlanması istenmiştir. Öğrencilerin ve öğretim elemanlarının, piyano dersinde zorlanılan konuların çözümü için yaptıkları öneriler sınıflandırılarak sırasıyla, Tablo 3a. ve 3b'de verilmiştir.

Tablo 3a. Öğrencilerin, bu zorlukların çözümüne ilişkin önerilerine göre dağılımı (n=142)

	f	%
Öğretim elemanından kaynaklanan:		
*a- Öğretim elemanın uygun öğretim tekniğini kullanması	13	7.1
*b- Öğrenciye yaklaşımı (sabırlı olmalı, hoşgörülü olmalı, teşvik edebilmeli, yardımcı olmalı, ilgilenmeli)	16	8.7
*c- Seviyeye uygun parçalar vermesi	5	2.7
Okuldan kaynaklanan:		
a- Teknik yetersizlik (oda sayısının az oluşu, piyano sayısının az oluşu) sorununun çözümü	6	3.2
*b- Piyano ders saatinin artması	7	3.8
c- Derse giren öğretim elemanının değişmemesi	1	0.5
Öğrenciden kaynaklanan:		
*a- Çok çalışmak (disiplinli bir şekilde bol egzersiz yapmak, uygulama yapmak)	109	59.5
*b- Dersi sevmek, sabırlı olmak, başarmak istemek	13	7.1
*c- Bol deşifre yapmak	2	1.0
d- Konsantre olmak	6	3.2
Hiçbir konuda zorlanmıyorum	5	2.7
TOPLAM	183	100.0

PİYANO ÖĞRETİMİ NEDEN ZORDUR?

Tablo 3b. Öğretim elemanlarına göre, bu zorlukların çözümüne ilişkin çözüm önerilerinin dağılımı (n=14)

	f	%
Okuldan kaynaklanan		
*a- Piyano ders saatinin artması	2	5.2
b- Piyano dersi öğretim elemanı ile armoni dersi öğretim elemanı işbirliği içinde olmalı	1	2.6
Öğretim elemanından kaynaklanan:		
*a- Öğretim elemanın uygun öğretim tekniğini kullanması her konu için çözüm önerileri getirebilmeli,	6	15.8
*b- Öğrenciye yaklaşımı (sabırlı olmalı, hoşgörülü olmalı, teşvik edebilmeli, yardımcı olmalı, ilgilenmeli)	3	7.8
*c- Seviyeye uygun parçalar vermesi	1	2.6
Öğrenciden kaynaklanan:		
*a- Çok çalışmak (disiplinli bir şekilde bol egzersiz yapmak, uygulama yapmak, bol deşifre çalışması yapmak)	18	47.3
b- Erken yaşta piyanoya başlamak	1	2.6
c- Doğru çalışma yöntemini bilmek	3	7.8
*d- Dersi sevmek, sabırlı olmak, başarmak istemek	2	5.2
e- Eserleri çalarken doğru parmak numaralarını kullanabilmek	1	2.6
TOPLAM	38	100.0

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

4.1 Sonuç

4.1.1 Piyano dersinde zorluk çekilen konular

"Piyano dersinde hangi konularda zorluk çekiyorsunuz?" sorusuna verilen öğrencilerin yanıtlarında en yüksek sırada yer alanlar şunlardır (bkz. Tablo 1a):

- Deşifre konusunda (n=22)

- Parmak egzersizlerinde (n=20)
- Parmak numaralarının kullanımında (n= 13)
- Teknik konuda (n=12)

Aynı soru piyano dersini okutan öğretim elemanlarına da sorulmuştur. Öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlarda en yüksek sırada yer alanlar şunlardır: (n=14) (bkz. Tablo 1b):

- Deşifre konusunda (n= 8)
- Parmaklarını kullanabilmekte (n= 7)
- Teknik konuda (n=5)
- Parmak egzersizlerinde (n=3)

Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konudaki görüşlerinin paralel olması dikkat çekicidir. Öğrencilerin 22'si (% 15.3), deşifre konusunda ilk sırada zorlanırken, 20'si (% 14.0) 'Parmak egzersizleri, arpej, gam, etüt, oktav çalışmalarında' ikinci sırada zorlanmaktadırlar, Hiçbir konuda zorlanmıyorum diyenlerin sayısının 22 (% 15.3) olması bu derse gereken önemi verdiklerini gösteriyor denilebilir. Piyano öğretim elemanlarından 8'i (% 19.6), öğrencilerin, piyano dersinde, zorluk çektikleri konuların başında 'deşifre yapabilmek' yer alırken, 7'si (% 17.0) parmaklarını kullanabilmekte olarak göstermektedirler.

Verilen yanıtlarda, 'Deşifre konusunun' en yüksek zorlanma sebeplerinde olması, piyano dersinde 'Deşifrenin' önemini ortaya koymaktadır. Deşifre konusunun (Tartımsal çalışmalar, Nota okuma becerisi, vb.) temel müzik bilgileri konusunun piyano dersine yansımalarını göstermektedir.

4.1.2 Bu konularda zorluk çekilmesinin sebepleri

"Piyano dersinde, belirttiğiniz konularda zorluk çekmenizin sebepleri neler olabilir?" sorusuna öğrencilerin verdiği yanıtlarda en yüksek sırada yer alanlar şunlardır: (bkz. Tablo 2a):

- Çalışmamak, uygulama eksikliği (n=60)
- Hazır bulunuşluk düzeyi (n=19)
- Dersi sevmemek, ilgisizlik (n=17)
- Piyano tekniği konusundaki hatalar (n=17)

Öğretim elemanlarının aynı soruya verdikleri yanıtlarda en yüksek sırada yer alanlar şunlardır: (n=14) (bkz. Tablo 2b):

PİYANO ÖĞRETİMİ NEDEN ZORDUR?

- Çok çalışmamaları (n= 14)
- Dersi sevmemeleri (n= 9)
- Piyano tekniği konusundaki hataları (n=7) vb.. olarak ifade etmişlerdir.

Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konuda ki görüşlerinin paralel olması dikkat çekicidir. 60'ı (% 37.5) bu derste zorlanmalarının nedenlerini çoğu kendilerinde bulduklarını ve çalışmadıklarından zorlandıklarını göstermektedir. Bazıları da 19'u (% 11.9) hazır bulunuşluk düzeyinin eksikliği üzerinde durmaktadırlar. Teknik yetersizliğin neden olarak oldukça düşük sayıda olması olumlu bir sonuçtur. Piyano dersinde, öğrencilerin zorlandıkları konuların sebeplerini açıklarken, 14'ü (% 27.4) öğrencinin çalışmaması ve uygulama yapmamasına işaret ederlerken, 9'u (% 17.6) dersi sevmeme, ilgisizlik, sabırsız olmak çaldıkları eserleri sadece çalıp bırakmak istemeleri, eserleri analiz etme istekleri olmayışlarından kaynaklandığını belirtmişlerdir. Hem öğrenci hem de piyano öğretim elemanlarının verdikleri yanıtların ortak olduğu; piyano dersinde zorlanmalarının sebeplerini genel olarak, alt yapı eksikliğine, dersi sevmemeye, ilgilenmemelerine, teknikteki hatalara bağlı olduğunu belirtmişlerdir.

4.1.3 Karşılaşılan zorlukların çözümüne ilişkin öneriler

"Bu zorlukların çözümü için neler yapılmalıdır?" sorusuna öğrenciler, (bkz. Tablo 3a):

- Çok çalışmak, bol uygulama yapmak (n=109)
- Piyano öğretim elemanının öğrenciye yaklaşımı hoşgörülü, teşvik edici olmalı (n=16)
- Dersi sevmek ve sabırlı olmak (n=13)
- Öğretim elemanı uygun öğretim tekniğini kullanabilmeli (n=13)
- Piyano ders saati artmalıdır yanıtlarını vermişlerdir.

Aynı soru piyano dersini okutan öğretim elemanlarına da sorulmuştur. Öğretim elemanlarının verdikleri yanıtlarda en yüksek sırada yer alanlar şunlardır: (n=14) (bkz. Tablo 3b):

- Çok çalışmalı, bol bol deşifre çalışmalı (n= 14)
- Öğretim elemanı uygun öğretim tekniğini kullanabilmeli, gerekli çözüm önerilerini getirebilmeli (n=6)

- Öğretim elemanı öğrenciye hoşgörülü yaklaşmalı (n=3)
- Öğrenci, doğru çalışma yöntemini bilmeli (n=3)
- Piyano ders saati artmalıdır.

Öğrencilerin büyük çoğunluğu 109'u (% 59.5) zorlandıkları konuların çözümü için çok çalışıp, pratik yapmak gerektiğini ifade ederek, zorlanma sebeplerinin çoğunun kendilerinden kaynakladığını belirtmişlerdir. Öğretim elemanları ile öğrencilerin bu konuda ki görüşlerinin paralel olması dikkat çekicidir. Zorlukların çözümüne ilişkin çözüm önerilerinde öğrencilerin, 18'i (% 47.3) çok çalışmalarını (disiplinli bir şekilde bol egzersiz yapmak, uygulama yapmak, bol deşifre çalışması yapmak) ve 6'sı (% 15.8) öğretim elemanın uygun öğretim tekniğini kullanıp her konu için çözüm önerileri getirebilmeleri üzerinde durulmuştur. Verilen yanıtlarda, hem öğrencilerin hem de öğretim elemanların birbirine yakın cevaplar verdikleri görülmektedir. Ayrıca piyano ders saatinin artırılması gerektiğini vurgulamışlardır.

4.2 Tartışma

Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören öğrenciler üç yıl piyano dersi görmektedir. Piyano derslerinin, Müzik Eğitimi Anabilim dalı öğrencileri için vazgeçilmez öneme sahip olmaları nedeniyle, bu dersin öğretiminde yaşanan sıkıntıların belirlenmesi ve çözüm önerilerinin ortaya konması büyük önem taşımaktadır.

Piyano derslerindeki veriminin artması, dersin amacına daha iyi ulaşabilmesi için, hem piyano dersine giren öğretim elemanlarının, hem de bu dersi alan öğrencilerin ortak görüşü olarak, piyano derslerinin tüm öğrenim süresince devam etmesinin gerekliliği anlaşılmıştır.

Piyano derslerinde, öğretim elemanlarının, öğrencilerine olan olumlu yaklaşımları, iletişimleri dersin ileri seviyede gelişmesine yardımcı olmakla birlikte, öğrencilerin özgüven kazanmalarında, hızlı düşünebilmelerinde, cesaretli olabilmelerinde ve yeteneklerini daha iyi sergileyebilmelerinde önem taşımaktadır. Bu nedenle, piyano öğretim elemanlarının, öğrencilere olumlu tutum ve davranışlar sergilemesi öğrencinin kendisini psikolojik olarak daha iyi hissetmesine olanak sağlayacaktır. (13)

Piyano eğitimcilerinin kullandıkları çeşitli teknik çalışmalar, parmak egzersizleri, vardır. Piyano dersine giren öğretim elemanı, öğrencilerinin

seviyelerine uygun teknik çalışmalar ve eserler vermelidir. Aynı zamanda da, öğrencinin seviyesine uygun öğretim yöntemi bulabilmelidir. (14)

Araştırma bulgularında, öğrencilerin, piyano dersine ait temel bilgileri yanlış öğrenmelerinin sebebi, çeşitli konular üzerinde yeterince durulmaması veya yanlış bir şekilde öğrencilere aktarılmasından dolayı olduğunu düşündürmektedir. Bu da, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin eksikliğinin bu sebepten kaynaklandığını göstermektedir. Öğretim elemanları, konuları anlaşılır şekilde öğrenciye aktarabilmeli gerektiğinde onların seviyelerine göre farklı öğretim yöntemleriyle öğretebilmelidirler.

4.3 Öneriler

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlara, müzik öğretmenlerine ve bu alanda çalışan araştırmacılara şu öneriler getirilebilir:

1- Piyano sayısının ihtiyacı karşılamada yetersiz olduğu kurumlarda piyano sayısı artırılmalıdır.

2- Piyano derslerinde, piyanoyu hem müzik öğretmenliğinin gerekleri doğrultusunda hem de diğer alan dersleri ile ilgili uygulamalarda daha etkili ve verimli kullanabilme becerilerini arttırmaya yönelik çalışmalara yer verilmelidir.

3- Piyano derslerinin, dördüncü sınıfta da devamı sağlanmalıdır.

4- Piyano derslerinde sadece teknik çalışmalara önem verilmesi yeterli değildir. Ayrıca piyano çalma becerilerinin gelişimi için, müzik alan dersleriyle işbirliği sağlanarak müzikaliteyi geliştirici uygulamalara yer verilmelidir.

5- Müzik öğretmeni adaylarının, piyano derslerinde karşılaştıkları hazır bulunuşluk düzeyleri konusunda getirilen çözüm önerilerine göre gereken hassasiyet gösterilmelidir.

5. KAYNAKLAR

Bilgin, S. "İlköğretmen Okullarının İkinci Kademesinde Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü Çıkışlı Müzik Öğretmenleri tarafından Piyano ile Eşliklenmesi", **Yayınlanmamış Doktora Tezi**, Gazi Üniversitesi, Ankara (1998).

Cantu, A., "Piano for Life" **Library Journal**, 14: 254, (2001).

Çimen, G. (2003). Çalgı Çalmaya Bağlı Fizyolojik Rahatsızlıklar. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu. (26-31 Ekim 2003). Malatya: İnönü Üniversitesi.

Fink, S. "Mastering Piano Technique", Portland, Oregon: Amadeus Pres. s: 4 (1992).

Kasap, B.T., "İşlevsel Piyano Becerilerinin Müzik Öğretmeni için Önemi" Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1: 149-154, (2005).

Kutluk, Ö. "Türkiye'de Müzik Eğitimi Bölümleri Güzel Sanatlar Eğitiminde Piyano Eğitimi", **Yayınlanmamış Doktora Tezi**, Gazi Üniversitesi, Ankara (2001).

Küçük, A., "Piyanistik Organlar ve Eforsuz Kullanımları" Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3: 69-76, (2002)

Montparker, C. "Keeping the Joy In Piano Lessons", USA: Illinois, Clavier. s: 7 (1998).

Müzik Öğretmenliği Lisans Programı, 1998, www.yok.gov.tr(05.07.2002)

Pamir, L. "Çağdaş Piyano Eğitimi", İstanbul, Beyaz Köşk Yayınları s: 174 (1984).

Pamir, L. "Çağdaş Piyano Eğitimi", İstanbul, Beyaz Köşk Yayınları s: 50 (1984).

Taviloğlu, İ., Kişisel Görüşme, 2005.

Uçan, A., "Müzik Eğitimi (Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar)", Ankara, Müzik Ansiklopedisi Yayınları. s: 24-25 (1994)

PIYANO ÖĞRETİMİ NEDEN ZORDUR?

Uluçınar, D. "Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Piyano Eğitiminin Yeri ve Önemi", **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir (1996).